

Tekst: Arie Dwarswaard

Foto: René Faas

Tot de van oudsher favoriete kerstkleuren horen vooral rood, groen en wit. Het rood vinden we nog terug in de kerstster, terwijl in lang vervolgen tijden de tulp 'Brilliant Star' de tophit was. Wat wit betreft is er keuze uit de hyacint en, tegenwoordig weer wat meer gangbaar, de kerstroos of *Helleborus niger*. Tijdens de Speciale Kerstkeuring van 2011 voegde Jovaplant uit Honselersdijk er nog een interessante aanvulling aan toe: *Eucharis*. Het bedrijf showde een vaas die goed gevuld was met lange stelen van dit fraaie siergewas. Zelden te zien in de KAVB-keuringszaal, maar toch echt een bolgewas dat hier gezien mag worden.

WONDERLIJK

Eucharis behoort tot die gewassen waarvan het zo wonderlijk is dat er maar zo weinig van wordt geteeld. Een zoektocht in publicaties die te vinden zijn de KAVB-bibliotheek (bijna 50 via het trefwoord *Eucharis*) levert een beeld op van een bolgewas waar op het gebied van de bloemeteelt heel goed onderzoek is gedaan in ons land. Lange tijd was het lastig om voldoende bloei en voldoende regelmaat in *Eucharis* te krijgen. Vooral de heren Van Bragt en Sprenkels van de vroegere Vakgroep Tuinbouw van de toenmalige Landbouwhogeschool in Wageningen hebben goed werk verricht als het gaat om het optimaliseren van de bloemeteelt. Door het afwisselen van een aantal weken warmte met een koele periode en wel of geen water geven is *Eucharis* jaarrond te telen. Jaarrond, dat kan maar bij een klein aantal hele populaire bolgewassen als lelie en tulp. En dus ook bij *Eucharis*. Kanttekening is wel dat de energiebehoefte hoger is. Een aantal malen per jaar is vier weken 27°C graden nodig, gevolgd door enkele maanden 21°C. En 's nachts graag ook minimaal 18°C. In tijden met hoge energieprijzen zijn dat temperaturen die kunnen afschrikken. Tegelijkertijd levert de teelt wel een exclusieve bloem met lengte op. De stelen kunnen tot 70 cm worden en per steel zo'n vijf tot zes bloemen dragen. De bloei is opvolgend, hetgeen betekent dat de volgende bloem pas gaat bloeien als de vorige is uitgebloeid. Dit levert een totale bloeitijd van gemakkelijk twee weken op. Dat haalt niet elk bolgewas. Jovaplant liet in Lisse snijbloemen zien, maar kweekt dit bolgewas ook op pot. Mits goed behandeld kan de consument hier jarenlang plezier van hebben.

LASTIG

Waar de teelt eigenlijk heel goed te doen is, ligt het anders als het gaat om de naamgeving. Het geslacht *Eucharis* telt niet veel meer dan 17 species, waaronder *E. amazonica*. De soorten komen van oorsprong uit Midden- en Zuid-Amerika. *Eucharis* behoort tot de Amaryllidaceae, en heeft als kenmerk dat het altijd groen blijft. Van de 17 species is de in Lisse geshowde soort het meest bekend. Over de juiste naam

Eucharis amazonica

Eucharis verdient meer dan niche

Het hele jaar door is in de KAVB-keuringszaal een zeer gevarieerde hoeveelheid bol- en knolgewassen te zien. In de rubriek Nauwkeurig wordt op een van die gewassen ingegaan. Dit keer is dat *Eucharis amazonica*.

van die soort lopen de meningen uiteen. De discussie spitst zich vooral toe op de vraag of het hier gaat om *Eucharis amazonica* of *E. grandiflora*. Dat is geen vraag van de laatste paar jaar, maar eentje die al meer dan honderd jaar leeft. E.H. Krelage schreef in 1896 een uitgebreid artikel over *Eucharis*. Toen was het geslacht nog maar net aan 50 jaar bekend. Belangstelling was er echter voldoende, zo schrijft Krelage. 'Er zullen waarschijnlijk weinig vakbladen zijn aan te wijzen, waarin niet met geregelde tussenpozen "iets over *Eucharis*" wordt geschreven.' Ook dan is *E. amazonica* al de meest bekende soort. De naam *amazonica* zet menigeen op het verkeerde been, stelt Krelage vast. De naam wekt de indruk dat deze soort langs de Amazone voorkomt, maar dat is niet het geval. Dat

onjuiste gegeven leidt zelfs tot onzinnige adviezen, zoals het effect van hoog en laag water op de groei en bloei van *Eucharis*. Nog lastiger is de dan al volop gaande discussie over *E. amazonica* en *E. grandiflora*. Met de dan bestaande kennis weidt Krelage al flink uit over dit lastige probleem. Bijna honderd jaar later doet Alan Meerow dit nog eens dunnetjes over in een artikel in het tijdschrift *Taxon*. In beide gevallen is de vaststelling dat *Eucharis amazonica* toch de meest voor de hand liggende naam is. Cruciaal punt is dat er geen herbariummateriaal is van de eerste plant waaraan de naam *E. grandiflora* is gegeven. Slechts een gedroogd blad is er nog, maar dat is onvoldoende bewijs. Wat rest is een zeer schoon siergewas, dat meer verdient dan de niche waarin het nu verkeert.